

STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ V SOŠ DREVÁRSKEJ TOPOĽČANY

KATARÍNA BÁLEŠOVÁ

ABSTRAKT

Cieľom práce je poukázať na starostlivosť manažmentu Strednej odbornej školy drevárskej v Topoľčanoch o talenty a nadané deti v súťaži Stredoškolská odborná činnosť. Práca sa zaoberá tým, ako žiakov motivovať v zapájaní sa do triednych, školských a krajských kôl tejto súťaže, mapuje prácu a činnosť žiakov a učiteľov za uplynulé obdobie. Ukazuje, ako najstť spôsob k aktívnemu prístupu k mimoškolským aktivitám nielen žiakov, ale aj ich pedagógov. Práca by mala byť prínosom aj pre iných učiteľov na stredných školách, ktorí sa deťom aktívne venujú.

ÚVOD

Dospelí o dnešnej mladej generácii veľakrát hovoria že je nevychovaná, skazená a nič nedokáže. Je veľmi málo takých rodín, ktoré sa úprimne zamýšľajú sami nad sebou a položili si otázku: Vychoval som svoje dieťa tak, aby ma s pribúdajúcimi rokmi nesklamalo? Správanie mladej generácie závisí predovšetkým od výchovy v rodine a od pochopenia dospelých. Mladí ľudia nechcú, aby ich dospelí stále len poučovali. Vzorom pre deti by mali byť dobrí a chápujúci rodičia. Vo výchove nestačí iba hmotné zabezpečenie, ale je potrebné vytvoriť rodinné zázemie plné porozumenia a lásky, pretože výchova je ako brúsenie diamantu. Popri rodine, zvlášť významnú úlohu majú učitelia a vychovávatelia. Od nich vo veľkej miere závisí, či mladí ľudia budú vychovaní k pravej slobode, či dokážu formovať v sebe postoj úcty. V období dospievania si začína mladý človek klásť množstvo otázok, ktoré sa snaží vyriešiť vlastným spoznávaním prostredia, v ktorom žije a sveta, ktorý ho obklopuje. Na všetky otázky hľadá usilovne odpoveď. Dnešná mládež má aj dobré stránky. Veľakrát sa zapája do rôznych akcií, mladí ľudia spolupracujú na projektoch, pripravujú a absolvujú rôzne súťaže, organizujú spoločenské akcie. Pri týchto činnostiach by mal byť nápomocný pedagóg. Žiakov si treba všimáť, komunikovať s nimi, sústrediť sa na ich rozvoj, vyhľadávať nadané a talentované deti aj keď je to niekedy veľmi zložitú. Pozornosť tiež treba zamerať na hodnotovú orientáciu mladých ľudí, vedomostnú stránku a vychovávať ich v duchu humanizmu, tolerance, demokracie, pozitívneho vzťahu k okoliu a prírode. Pestovať v nich profesionalitu, vzájomný rešpekt, spôsob vystupovania a seba prezentácie.

1 STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ

ŠKOLSKÉ KOLO STREDOŠKOLSKEJ ODBORNEJ ČINNOSTI

Školské kolo Stredoškolskej odbornej činnosti (SOČ) organizuje riaditeľstvo Strednej odbornej školy drevárskej v Topoľčanoch. Za SOČ v škole zodpovedá riaditeľ školy a organizačne ju zabezpečuje riaditeľom poverený učiteľ školy – garant SOČ v súčasnosti je to Ing. Daniela Minarovičová, ktorá spracováva súhrnnú informáciu o počte zapojených žiakov, spracúva výsledky, ktoré elektronicky zasiela príslušným predsedom krajských komisií. Riaditeľ školy vytvára priaznivé podmienky pre činnosť a propagáciu SOČ v škole. Školské kolo organizačne zabezpečuje komisia SOČ, ktorú ustanovuje riaditeľ školy.

KRAJSKÉ KOLO STREDOŠKOLSKEJ ODBORNEJ ČINNOSTI

Krajské kolo organizuje príslušný orgán štátnej správy, ktorý v príslušnej oblasti riadi stredné školy. Príslušný orgán štátnej správy poverí uskutočnením tohto podujatia centrum voľného času, vybranú strednú školu, prípadne i viac stredných škôl.

O spoluprácu môžu požiadať aj iné inštitúcie, napr. metodické centrum, fakulty vysokých škôl a pod. V krajskej komisii pracovali a pracujú aj naše kolegyně Ing. Alena Kalužayová, Ing. Gabriela Kolbíková a Ing. Katarína Báležová.

CELOSLOVENSKÉ KOLO STREDOŠKOLSKEJ ODBORNEJ ČINNOSTI

Odborné hodnotiace komisie (OHK) určujú poradie troch najlepších prác podľa stanovených hodnotiacich kritérií v každom odbore. Udeľujú prípadne ďalšie ocenenia. OHK odporúčajú mimoriadne kvalitné práce na prezentáciu na domácej a medzinárodnej úrovni.

Aj naši študenti niekoľko krát reprezentovali Nitriansky kraj a zároveň Strednú odbornú školu drevársku v Topoľčanoch na tomto podujatí.

MEDZINÁRODNÉ KOLO STREDOŠKOLSKEJ ODBORNEJ ČINNOSTI

Medzinárodných súťaží sa zúčastňujú vybraní účastníci celoštátnej súťažnej prehliadky Stredoškolskej odbornej činnosti v súlade s organizačným poriadkom príslušnej medzinárodnej súťaže.

Návrh na účastníkov medzinárodnej súťaže predkladá Ministerstvo školstva Slovenskej republiky po prerokovaní v Ústrednej komisii stredoškolskej odbornej činnosti.

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY SOŠ DREVÁRSKEJ TOPOĽČANY

Ak nechceme dopustiť, aby sa stratil čo len jediný talent, nemôžeme sa zaobísť bez dobre organizovanej starostlivosti o deti (Brčka, J., 1977, s.113).

Stredoškolská odborná činnosť je súťaž pre všetkých, ktorí chcú rozvíjať vlastné nápady, realizovať ich, mať presný postreh, prichádzať na jadro veci, skúšať, zlepšovať všetko, čo je dôležité, získavať zmysel pre tajomstvá všedného dňa, je to dobrovoľná činnosť žiakov denného štúdia gymnázií, stredných odborných škôl a konzervatórií.

Tabuľka č 1 : Základné identifikačné údaje o škole

Názov školy:	Stredná odborná škola drevárska Topolčany
Adresa školy :	Pílska 7, 955 01 Topolčany
Telefónne číslo:	038/5363211
Fax:	038/5363212
Internetová adresa:	www.sosdrevarska.sk
E-mailová adresa:	sekretariat@sosdrevarska.sk
Zriaďovateľ:	Nitriansky samosprávny kraj
Riaditeľ školy:	Mgr. Miloš Bobula
Garant Stredoškolskej odbornej činnosti:	Ing. Daniela Minarovičová

Zdroj: Vlastné spracovanie

V Strednej odbornej škole drevárskej v Topolčanoch prebieha SOČ od roku 1979. Od tohto roku sa stredoškolskej odbornej činnosti venovalo veľa pedagógov a žiakov. Nemožno nespomenúť pani učiteľky Ing. Kalužajovú, Ing. Pitnerovú, Ing. Kolbikovou, Ing. Bálašovú, ale aj súčasnú Ing. Minarovičovú, ktoré sa žiakom venujú a pripravujú ich na triedne, školské a krajské kolá. Výsledkom Stredoškolskej odbornej činnosti je samostatná práca, ktorá sa predkladá na odborné posúdenie. Vyvrcholením Stredoškolskej odbornej činnosti sú súťažné prehliadky, na ktorých žiaci obhajujú výsledky svojej dlhodobej práce. Súťažné prehliadky sú jednotné v celej Slovenskej republike a usporadúvajú sa každoročne. Na našej škole sa stredoškolská odborná činnosť začína každoročne už v mesiaci január, triednymi kolami. Dobrá propagácia na škole a nadšení učitelia vysvetlia žiakom čo znamená táto súťaž, aké sú podmienky, spropagujú metodickú príručku a zdôraznia efektívnosť pre nich samotných. Najprv prebehnú triedne kolá, kde sú zapojení všetci žiaci. Spoločne s pedagógom vyberajú najlepšie práce, posudzujú úroveň obhajoby, aplikácie do praxe, používanie odbornej terminológie. Učiteľ a všetci zúčastnení kladú na obhajcu rôzne otázky, pýtajú sa na detaily, využitie práce a takto ich posúvajú do školského kola. Veľký dôraz sa kladie na prvé ročníky, kde sa vyhľadávajú talenty, pretože týchto žiakov ešte nepoznáme z vyučovacieho procesu. Takto si zabezpečíme budúcich „sočkárov“ do ďalších ročníkov. Skúsenejší študenti z druhých, tretích a štvrtých ročníkov sú tiež zapojení do triednych kôl, z nich vyberú hodnotitelia iba výborné práce. Výsledky školského kola stredoškolskej odbornej činnosti spracuje školská komisia a postupujúci žiaci si s garantom vypíšu elektronické prihlášky do krajského kola.

Snahou manažmentu školy je vynaložiť maximálne úsilie na to, aby sa žiakom darilo. Učitelia v Strednej odbornej škole v Topolčanoch sa neriadia tým, že menej žiakov znamená menej peňazí a tým aj menej práce. Naopak, pristupujú ku každému individuálne, aktívne ich zapájajú do všetkých súťaží na ktoré sa žiaci hodia a kde dosahujú veľmi dobré výsledky.

3 SPRACOVANÉ VÝSLEDKY ŠKOLSKÝCH KÔL

NA STREDNEJ ODBORNEJ ŠKOLE DREVÁRSKEJ V TOPOĽČANOCH

ŠKOLSKÝ ROK 2007/2008

Vyhodnotenie stredoškolskej odbornej činnosti konanej dňa 4.marca 2008.

V odbore číslo 10: Stavebníctvo, architektúra , dizajn

1. miesto: **Patrik Krasula**, trieda 4.G s témou Rekonštrukcia bytu – TurboCAD pod vedením Ing. Kolbíkovej

V odbore číslo 14: Učebné pomôcky

1. miesto: **Radek Trenčanský**, trieda 4.CO s témou Literatúra pre 1. ročník- audiovizuálna pomôcka pod vedením Bc. Lackovej
2. miesto: **David Herpay**, trieda 4.CN s témou Povrchová úprava nábytkových dielcov pod vedením Ing. Pittnerovej
2. miesto : **Lukáš Zigo**, trieda 3.B TIS s témou Poistovníctvo – CD pre žiakov a učiteľov pod vedením Ing. Minarovičovej
3. miesto: **Ján Daniš**, trieda 1.CN s témou Stromy trochu inak pod vedením Ing. Báležovej
3. miesto: **Lucia Bagová a Ján Štefkovič**, trieda 3.G s témou Skriňový nábytok pod vedením Ing. Kopencovej a Ing. Neštepnej

V odbore číslo 15 : Ekonomika a riadenie

1. miesto : **Marián Hlaváč**, trieda 4.A TIS s témou Vypracovanie podnikateľského plánu fiktívnej firmy – RELAX – tvorba oddychových zón pod vedením Ing. Minarovičovej
2. miesto : **Juraj Ducký** , trieda 3.B TIS s témou Dlhodobé úvery poskytované komerčnými bankami pod vedením Ing. Minarovičovej
3. miesto : **Lucia Veselá**, trieda 4.B TIS s témou Možno platiť bez peňazí? Platobná karta, moderný platobný prostriedok pod vedením Ing. Fodorovej
3. miesto : **Erik Švec**, trieda 4.A TIS s témou Vypracovanie podnikateľského plánu fiktívnej firmy –Švec bylinky pod vedením Ing. Minarovičovej

V odbore číslo **13: História, politológia, filozofia**

16: Teória kultúry, umenie, umelecká a odevná tvorba

17 : Problematika voľného času

1. miesto: **Peter Kšiňan**, trieda 4.A TIS s témou Elektrická gitara pod vedením Bc.Lackovej
2. miesto : **Katarína Matušková a Lucia Krošniaková** , trieda 2.A TIS s témou Historický vývoj skriňového nábytku pod vedením Ing. Voborníkovej
3. miesto : **Matej Pavlík**, trieda 1.F US s témou Stolík pod bonsaj pod vedením pána Dušu.

Tabuľka č. 2: **Počet žiakov na škole a počet žiakov zapojených do súťažných kôl SOČ**

Počet žiakov v školskom roku	Počet žiakov zúčastnených v školskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v krajskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v celoslovenskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v medzinárodnom kole SOČ
406	42	9	0	0

Zdroj: Vlastné spracovanie

ŠKOLSKÝ ROK 2008/2009

Vyhodnotenie stredoškolskej odbornej činnosti konanej dňa 9. marca 2009

Č. odboru: 15 – Ekonomika a riadenie

1. miesto: Lukačová Lenka- 3.A
2. miesto: Juraj Ducký – 3.A
3. miesto: Lukáš Zigo – 3.A

Č. odboru: 01, 17 – Problematika voľného času a Environmentalistika

1. miesto: Cabuková Martina – 3.G
2. miesto: Chanátová Michaela -3.G
3. miesto: Bagová Veronika – 3.G

Č. odboru: 10,14 – Tvorba učebných pomôcok, Stavebníctvo a dizajn

1. miesto: Martin Števanek – 3.C
2. miesto: Tomáš Škoda – 3.G
3. miesto: Lucia Bagová – 4.G

Tabuľka č.3 : Počet žiakov na škole a počet žiakov zapojených do súťažných kôl SOČ

Počet žiakov v školskom roku	Počet žiakov zúčastnených v školskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v krajskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v celoslovenskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v medzinárodnom kole SOČ
433	30	6	0	0

Zdroj: Vlastné spracovanie

Žiačka Lenka Lukačová sa umiestnila v tomto školskom roku v krajskom kole na 3. mieste v odbore č.15 ekonomika a riadenie.

ŠKOLSKÝ ROK 2009/2010

Vyhodnotenie stredoškolskej odbornej činnosti konanej dňa 9. marca 2010.

Č. odboru: 15 – Ekonomika a riadenie

1. miesto: Katarína Matúšková, 4.A
2. miesto: Karina Masaryková, 2.A
3. miesto: Pavol Korec, 3.B

Č. odboru: 01, 17 – Problematika voľného času a Environmentalistika

1. miesto: Silvia Košíková – 3.B
2. miesto: Klaudia Vančová – 3.G
3. miesto: Marek Belák– 1.A

Č. odboru: 10,14 – Tvorba učebných pomôcok, Stavebníctvo a dizajn

1. miesto: Martin Šimkovič, 3.CN
2. miesto: Pavol Višňovský, 3. CO
3. miesto: Jakub Boháčik, 3.CN

Tabuľka č.4 : **Počet žiakov na škole a počet žiakov zapojených do súťažných kôl SOČ**

Počet žiakov v školskom roku	Počet žiakov zúčastnených v školskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v krajskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v celoslovenskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v medzinárodnom kole SOČ
398	39	6	1	0

Zdroj: Vlastné spracovanie

Martin Šimkovič na krajskom kole v Nitre získal 2. miesto v odbore č.10 **Stavebníctvo a dizajn** a tak postúpil reprezentovať Nitriansky kraj a Strednú odbornú školu drevársku v Topoľčanoch na celoslovenské kolo do Košíc.

ŠKOLSKÝ ROK 2010/2011

Vyhodnotenie stredoškolskej odbornej činnosti konanej dňa 9. marca 2011

Č. odboru: 15 – Ekonomika a riadenie

1. miesto: Silvia Košíková -4.B
2. miesto: Veronika Halmová – 2.A
3. miesto: Karin Masaryková – 3.A

Č. odboru: 12, 7 – Elektronika, elektrotechnika a telekomunikácie, Pôdohospodárstvo a životné prostredie

1. miesto: Lenka Kerekretyová – 3.G
2. miesto: Michal Mišovich – 2.CN

Č. odboru: 10,14 – Tvorba učebných pomôcok, Stavebníctvo a dizajn

1. miesto: Jakub Boháčik- 4. CN
2. miesto: Dávid Števík – 2.A
3. miesto: Michaela Bartakovičová – 4.G

Tabuľka č. 5: **Počet žiakov na škole a počet žiakov zapojených do súťažných kôl SOČ**

Počet žiakov v školskom roku	Počet žiakov zúčastnených v školskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v krajskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v celoslovenskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v medzinárodnom kole SOČ
406	18	6	0	0

Zdroj: Vlastné spracovanie

Žiak Jakub Boháčik sa umiestnil v tomto školskom roku v krajskom kole na 3. mieste v odbore č.10 stavebníctvo a dizajn.

ŠKOLSKÝ ROK 2011/2012

Vyhodnotenie stredoškolskej odbornej činnosti konanej dňa 29. februára 2012.

V odbore číslo: 01 Problematika voľného času

07 Pôdohospodárstvo a životné prostredie

14 Tvorba učebných pomôcok, didaktické technológie

16 Teória kultúry, umenie, umelecká, odevná tvorba

- miesto: Kvasnicová M., a kol. : Elektrodom bez konca ,
Bucová M., Húdoková J.: Návod pre absolventa
- miesto: Lacena Martin: www stránka ANJ

V odbore číslo 10 Stavebníctvo a interiérový dizajn

- miesto : **Smatanová Veronika: Sedací vak**
- miesto : **Kerekrétiová Lenka: Barová stolička CUBE**
- miesto : Chvojková Mária: Servírovací stolík
Hýrošová Andrea :Stolík na stolové hry

V odbore číslo 15 : Ekonomika a riadenie

- miesto: **Sýkora Martin : Personálna politika v nábytkárskom podniku**
- miesto : Bezák Lukáš : Personálna politika v nábytkárskom podniku
- miesto : Grach Martin, Paulenová Dominika
Malinová Adriána : Výrobok a jeho tvorba v drevárskom podniku

Tabuľka č. 6: Počet žiakov na škole a počet žiakov zapojených do súťažných kôl SOČ

Počet žiakov v školskom roku	Počet žiakov zúčastnených v školskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v krajskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v celoslovenskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v medzinárodnom kole SOČ
385	35	6	0	0

Zdroj: Vlastné spracovanie

ŠKOLSKÝ ROK 2012/2013

Vyhodnotenie stredoškolskej odbornej činnosti konanej dňa 27. februára 2013

V odbore číslo: 01 problematika voľného času

- miesto: Mário Kačina 1.C
- miesto: Ivana Kamencayová 3.A
- miesto: Veronika Smatanová 3.G

V odbore číslo : 14 – Tvorba učebných pomôcok, didaktické technológie

- miesto : Rastislav Tinám, Martin Matúš 2.A
- miesto : Marek Belák 4.A
- miesto : Dominika Bečková 3.A

V odbore číslo : 15- Ekonomika a riadenie

1. miesto: Kamil Kudas 3.Gtv
 2. miesto : Rastislav Tinák 2.A
 3. miesto : Veronika Halmová 4.A

V odbore číslo : 11- Informatika

13 História, filozofia, právne vedy

16 – Teória kultúry, umenie, umelecká a odevná tvorba

17 – Pedagogika, psychológia, sociológia

1. miesto: Mário Hudec 4.A
 2. miesto : Alexander Bošanský 3.Gtv
 3. miesto : Michal Vlček, Botka Zdenko, Martin Rusňák 2.C

Tabuľka č. 7: Počet žiakov na škole a počet žiakov zapojených do súťažných kôl SOČ

Počet žiakov v školskom roku	Počet žiakov zúčastnených v školskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v krajskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v celoslovenskom kole SOČ	Počet žiakov zúčastnených v medzinárodnom kole SOČ
299	33	6	2	0

Zdroj: Vlastné spracovanie

ZÁVER

Pri analýze dosiahnutých výsledkov a úspechov zo súťaží doma aj v zahraničí zisťujeme, že **talentovaní jedinci získavajú úspechy prevažne len nesmiernou vôľou a vlastnou usilovnosťou**. Nemalú úlohu pritom zohrávajú hlavne rodičia žiakov, prípadne učiteľ, metodik, väčšinou však bez ekonomického stimulu na úkor svojho voľného času.

Ako vidno zo štatistiky, účasť žiakov na Strednej odbornej škole drevárskej v Topoľčanoch vzhľadom na počet žiakov v škole, nemá klesajúcu tendenciu.

Tímová práca – spolupráca pedagógov, školského psychológa a vedenia školy prináša jednotnosť v prezentovaní zámerov školy a smeruje k dobrým výsledkom, o ktoré sa snažia všetci zúčastnení vo výchovno- vzdelávacom procese.

Prvky úspešnosti školy pri práci s talentovanými a nadanými žiakmi:

- najdôležitejším prvkom úspechu školy je manažment školy, ak si manažment školy vyberie na ďalšie riadiace pozície fundovaných kolegov, škola sa výrazne pohne dopredu,
- aktívna komunikácia so žiakmi, ale aj aktívna a otvorená komunikácia medzi pedagógmi,
- vyhľadávanie talentov už v prvých ročníkoch, je nutné pozorne si všímať žiakov na vyučovacích hodinách, na krúžkoch, v mimoškolskom prostredí,
- informovať garanta predmetu (krúžku, SOČ) o aktívnych žiakoch je aj úloha triedneho učiteľa,
- spolupráca s rodičmi, s bývalými absolventmi školy,
- motivovanie žiakov finančnou odmenou, nie vecnými cenami,
- finančná motivácia, ktorý svojou objektivitou dokáže byť zjednocujúcim a stmelujúcim prvkom,
- na odborných školách zapájať viac do tejto súťaže majstrov a učiteľov odborného výcviku, ale aj pedagógov všeobecno-vzdelávacích predmetov,
- spolupracovať s budúcimi firmami, zamestnávateľmi, odborníkmi s praxe, prípadne s VŠ a centrami voľného času pri riešení problémov z praxe,
- venovať sa žiakom na krúžkoch a mimoškolských aktivitách,

- zabezpečiť dostatočnú propagáciu hlavne celoslovenského kola Stredoškolskej odbornej činnosti, televízia, rozhlas, rozhovory s víťazmi o ich zámeroch do budúcnosti,
- dať žiakom možnosť dokonalej prípravy aj mimo školy,
- viac možností pri nácviku na vedomostné súťaže,
- spolupracovať so školským psychológom,
- povzbudzovať a chváliť žiaka, túžba po víťazstve je prirodzená,
- na krajských, celoštátnych a medzinárodných kolách, využívať viac sprievodných akcií, napríklad vyhlásenie miss „sočkára, sočkárky“,

Stredoškolská odborná činnosť je súťaž pre všetkých, ktorí chcú rozvíjať svoje nápady, realizovať ich, mať dobrý postreh, prichádzať na podstatu veci, skúšať, vylepšovať všetko, čo je dôležité. Každý pedagóg, ktorý sa venuje talentovanej mládeži, usmerňuje ju, pripravuje na súťaže akéhokoľvek charakteru, dáva žiakom do ich budúcnosti veľmi veľa. Poznatky, ktoré žiak získa vlastnou prácou a úsilím sú trvalé. Učiteľ svojim usmerňovaním odstráni pasivitu, motivuje, aktivizuje, snaží sa, aby žiak hľadal, objavoval, tvoril a takto sa pripravil na štúdium na vysokej škole, alebo získané vedomosti a skúsenosti uplatnil v praxi.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- Dočkal, V., Musil, M., Palkovič, V., Miklová, J.: Psychológia nadania. SPN Bratislava 1987, prvé vydanie. Počet strán, 183, 067 -214 -87 PNS
- Đurič, L., Buganová, Z., Ambruš, J., Šucha, J., Russ, Š., Rybárová, E., Drlíková, E.: Psychológia tvorivosti so zameraním na žiakov základných škôl, SPN Bratislava 1986, počet strán 145, 67 – 008 – 86
- Luk, A.N., : Psychológia tvorivosti, Pravda, Bratislava 1981, počet strán 150. 75 – 011 – 81
- Musil, M.: Cesty k nadaniu. SMENA Bratislava, 1985. počet strán 194. 73 – 041 - 85
- Musil, M.: Talenty cez palubu? : SMENA Bratislava 1989, počet strán 251. 073 – 019 – 89
- Dočkal, V.: Talent nie je dar. SMENA Bratislava 1986. počet strán 140. 73 – 023 – 86
- Brťka, J.: Vedeckotechnický rozvoj a výchova talentov. SPN Bratislava, prvé vydanie 1977. počet strán 114. 67 - 416 -77
- Armstrong, T.: Každý je na niečo chytrý. PORTAL Praha, 2011. počet strán 253. ISBN 978-80-262-0019-2
- Colvin, G.: Talent nerozhoduje. Computer Press, Brno, 2010. počet strán 213. ISBN 978-80-251-1926-6

ADRESA AUTORA

Ing. Katarína Báležová
 SOŠ drevárska Topoľčany
 Pílska 7
 955 01 Topoľčany
kbalesova@gmail.com